

Мирова угода укладається після відкриття провадження у справі на будь-якій стадії судового процесу, тому затверджується відповідною ухвалою суду, яка є обов'язковою для виконання у визначені строки, внаслідок чого суд закриває провадження. У разі досудового вирішення спору складається угода за результатами медіації в усній чи письмовій формі, яка фіксує домовленості сторін. Проте у випадку проведення медіації в процесі судового розгляду, сторони мають вирішити питання про закриття провадження. Важливим моментом є питання щодо виконання угод. У разі невиконання мирової угоди, ухвала про її затвердження може бути подана до відповідного органу для її примусового виконання. Водночас у випадку невиконання угоди за результатами медіації, для захисту своїх прав сторона може подати позов до суду для вирішення спору за участі судді.

Важливо розуміти, що мирова угода — це документ, а медіація — це шлях, яким сторони можуть досягти порозуміння та дійти до мирової або якоїсь іншої угоди [3]. Тому варто звернути увагу на вдосконалення нормативно-правової бази у цій сфері.

Список використаних джерел

1. Цивільний процесуальний кодекс України URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#n7619> (дата звернення 07.04.2024).
2. Закон України «Про медіацію» URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-IX#Text> (дата звернення 07.04.2024).
3. Юридичне оформлення домовленостей під час медіації URL : <https://www.hsa.org.ua/blog/iuridicne-oformlennia-domovlenostei-pid-cas-mediaciyi>.

Єлизавета КОВАЛЬ

курсант 2 курсу ННППФПНП

Інна ШИНКАРЕНКО

доцент кафедри гуманітарних

дисциплін та психології

поліцейської діяльності

Дніпровського державного

університету внутрішніх справ,

кандидат психологічних наук,

доцент

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ

Домашнє насильство охоплює фізичне, сексуальне, психологічне або економічне насильство, яке може траплятися в сім'ї, місці проживання, між родичами, колишнім чи теперішнім подружжям або іншими особами, що

спільно проживають, незалежно від їхніх родинних відносин чи шлюбу. Це також включає загрози подібних дій. [1]

Багато країн у світі, при аналізі їхнього законодавства, не мають прийнятих нормативних актів щодо протидії насильству в сім'ї. Ті, де такі закони існують, часто не мають достатнього досвіду у боротьбі з цим соціально небезпечним явищем. Деякі країни навіть ігнорують заходи, пов'язані із домашнім насильством, хоча у них є закони на цю тему. [2, с. 36].

Серед європейських країн на особливу увагу заслуговує Австрія. У 1996 році вона прийняла «Закон про захист від домашнього насильства». У ньому сказано що Закон надає жертвам право на захист від їхніх кривдників, і дає поліції повноваження виселити кривдника, надаючи жертвам право на захист від і дає їм право виселити кривдника та видати обмежувальний припис. У той же час Австрія створила «центри втручання». Вона створила «центри втручання». Вони передбачають наступне: вони забезпечують безкоштовними консультаціями, надають допомогу та підтримку потерпілим від насильства у сім'ї.

Якщо порушник загрожує або завдає шкоди особі, яка проживає в тому ж приміщенні, поліція може виселити його зі спільного житла та заборонити йому повертатися, незважаючи на можливе володіння квартирою чи будинком, вимагає від правопорушника передачі ключів поліцейському. Якщо він бажає відновити свої речі, йому слід повідомити постраждалу особу про свій прихід. Протягом цього періоду суд повинен ухвалити рішення і може застосувати тимчасову судову заборону, що буде діяти тримісячний термін. У випадках, коли потерпіла особа подає на розлучення, заборона може продовжитися до завершення розлучення. Навіть якщо кривднику заборонено входити до свого помешкання, йому також може бути заборонено з'являтися поруч із будинком та іншими визначеними місцями, де може відбутися зустріч з постраждалою особою. Якщо кривдник порушує судовий наказ, постраждала особа має право подати заяву на нарахування штрафу. [3, с. 177-178]

Порушення заборонного ордеру є дією, за яку передбачена адміністративна відповідальність, а відмова вивести особу з приміщення може викликати кримінальне покарання. Цікаво, що в Австрії можливе наявність адміністративного штрафу для потерпілої особи, яка допустила, щоб кривдник повернувся до проживання. [4, с. 113]

Отже, австрійське законодавство настільки старається захистити жертву насильства в сім'ї, що навіть може позбавити прав власності кривдника, що, на мою думку, може бути спростованою мірою. Також я вважаю необґрунтованим належну адміністративну відповідальність для потерпілої особи, яка дозволила кривднику повернутися до свого житла.

Великобританія бореться з домашнім насильством за допомогою Закону «Про домашнє насильство» 2004 року, що визначає його як будь-яке проявлення насильства (психологічного, фізичного, сексуального, фінансового чи емоційного) між дорослими, які спільно проживають або мали

спільне проживання, або стосується членів сім'ї, незалежно від статі чи сексуальної орієнтації. У 2013 році внесені зміни розширили захист за цим законом на більше осіб та включили примусовий контроль у сім'ї до визначення цього злочину. [5, с. 83].

Грецький закон «Про боротьбу із домашнім насильством» в основному спрямований на захист основних прав жінок і дітей, а також на протидію фізичному та сексуальному насильству. Його метою є також забезпечення підтримки та допомоги жертвам домашнього насильства. Згідно з положеннями цього закону, завдання шкоди здоров'ю в сім'ї вважається ускладнюючою обставиною, а також визнається криміналізоване сексуальне насильство відносно подружжя, інтимного партнера та фізичне покарання дітей. Запроваджено заходи захисту, включаючи юридичний та фізичний аспекти, заборонний припис та програму психологічної корекції для осіб, які вчиняли насильство[6].

У Іспанії, за відомостями В. А. Борового та Я. С. Спояло, протидія домашньому насильству визнана національним пріоритетом протягом понад десяти років. Після прийняття Закону Іспанії «Про запровадження ключових реформ» чотирнадцять років тому, спеціально навчені судді тепер мають право розглядати випадки домашнього насильства протягом 72 годин. За останні 15 років кількість випадків насильства в родині в країні зменшилася вдвічі, завдяки рішучим діям іспанської влади, включаючи спеціалізовані суди та суддів, підготовлених у цьому питанні. Незважаючи на це, однією з ключових проблем є те, що більшість жертв потребують часу, щоб виявити насильство, і юристи вважають, що подібні підходи можуть допомогти вирішити цю проблему не лише в Іспанії [7].

Відповідно до законодавства Республіки Польщі, одним з заходів впливу на тих, хто вчиняє домашнє насильство, є оприлюднення ухвали про покарання у загальному порядку [8, с. 211]. Такий підхід робить громадську осудження злочинного акту особливо ефективним, оскільки порушникам більш неприємно відчувати відсудження суспільства, ніж стикатися з юридичною відповідальністю. Для них громадський осуд є більш важливим, ніж юридичні наслідки.

Особливу увагу слід приділити досвіду боротьби з домашнім насильством у Королівстві Швеція. Тут феміністичні рухи, що захищали права жінок, відіграли значущу роль. З 1 вересня 2003 року до Закону «Про обмежувальний припис» були внесені зміни, розширюючи припис за допомогою двох нових форм: спеціального розширеного обмежувального припису та домашнього відсторонюваного припису. Спеціальний розширений припис про обмеження дозволяє вимагати від осіб утримуватися від районів, які є важливими для потерпілого. Згідно з приписом щодо відсторонення від дому, партнера потерпілого можна зобов'язати утримуватися від спільного місця проживання протягом максимум одного місяця. [9, с. 102].

Важливо відзначити, що сучасне законодавство щодо запобігання та

протидії гендерному та домашньому насильству в Королівстві Швеція продовжує еволюціонувати. Наприклад, з 1 липня 2018 року почав діяти новий Закон про сексуальну згоду, який був прийнятий для виконання положень статті 36 Стамбульської конвенції. У цьому новому законі чітко визначено, що якщо секс не є добровільним, він вважається нелегальним і поза межами закону. Тепер для притягнення кривдника до відповідальності не обов'язково доводити використання насильства або погроз під час сексуальних стосунків. Дослідження шведських науковців підтверджують, що сьогодні більшість випадків сексуального насильства та зґвалтувань стаються не в темних провулках чи лісах зі сторонніми особами, але на вечірках, у клубах, квартирах, будинках та вдома. Зазначається, що гвалтівники часто є знайомими людьми – друзями, родичами та близькими, що ускладнює сповіщення постраждалими про сексуальне насильство [9, с. 103].

В результаті оновлення законодавства у Королівстві Швеція вводяться два нових види правопорушень: «зґвалтування з необережності» (negligent rape) та «сексуальне насильство з необережності» (negligent sexual abuse). Максимальний термін ув'язнення для цих порушень становить чотири роки. У випадку тяжкого зґвалтування чи зґвалтування дітей, мінімальний строк покарання складає 5 років позбавлення волі. [9, с. 103].

Більшість розглянутих країн вжила значущих заходів для протидії домашньому насильству, переважно через ратифікацію міжнародних договорів щодо протидії цьому явищу та прийняття національного законодавства. Взаємодія поліції Великої Британії з громадою в розв'язанні проблеми домашнього насильства є значущою для України. Також важливий досвід Болгарії та Польщі, де заходи включають публічний осуд порушників перед їхніми колегами та розголошення рішень про покарання громадськості.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» ст. 1.
2. Лисюк Ю. В. Протидія насильству в сім'ї. Одеса : Одеський юридичний інститут ХНУВС, 2007, с. 164.
3. Грозик Л. О. Механізм подолання домашнього насильства: досвід Австрії. Попередження та протидія насильству у суспільстві (зарубіжний досвід) : Збірник тез доповідей учасників XXI студентської науково-практичної конференції іноземними мовами (м. Харків, 9 квітня 2020 року). Харків, 2020. С. 177-178.
4. Легенька М. М. Зарубіжний досвід протидії насильству в сім'ї та можливості його використання в Україні. Право і безпека. 2017. № 4 (67). С. 111-116.
5. Митник У. М. Кримінально-правова протидія домашньому насильству в окремих країнах Європейського Союзу. Наукові записки НаУКМА. *Юридичні науки*. 2019. Том 3. С. 83-87.
6. Ломакіна О. В. Зарубіжний досвід протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі. Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування. 2020. № 1. URL : http://el-zbirn-du.at.ua/2020_1/20.pdf.
7. Борове В. А., Спояло Я. С. Домашнє насильство та боротьба з ним в Іспанії.

Попередження та протидія насильству у суспільстві (зарубіжний досвід) : Збірник тез доповідей учасників XXI студентської науково-практичної конференції іноземними мовами (м. Харків, 9 квітня 2020 року). Харків, 2020. С. 161-162.

8. Ковтун Т. О. Запобігання насильству над дітьми. Попередження та протидія насильству у суспільстві (зарубіжний досвід) : Збірник тез доповідей учасників XXI студентської науково-практичної конференції іноземними мовами (м. Харків, 9 квітня 2020 року). Харків, 2020. С. 210-211.

9. Попов Г. Запобігання та протидія домашньому насильству: досвід Королівства Швеція. Вісник Національної академії прокуратури України. 2018. № 3 (55). С. 99-108.

Дмитро КАПЛЕНКО,
курсант ННППФПНП
Елеонора СКИБА,
професор кафедри гуманітарних
дисциплін та психології
поліцейської діяльності
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор філософських наук,
професор

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА СУТНІСТЬ КОМУНІКАЦІЇ: ВІД ІНФОРМАЦІЇ ДО ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЗБРОЇ

Людське життя неможливо уявити без комунікації. Саме комунікація надає йому змісту та визначає фундаментальні стратегії розвитку не лише окремої людини, а й усього суспільства. Люди виступають як суб'єкти і об'єкти спілкування протягом усього життя.

Комунікація визначає суспільство як таке. Поза комунікаційними процесами неможливі людина як соціальна істота і суспільство як людський світ. Водночас під комунікацією можна розуміти середовище, у яке людина занурена протягом усього свого життя. Це як повітря, яким ми дихаємо. Ми цього не помічаємо, але без нього існування неможливе. Будь-який процес у людському суспільстві, будь-яка взаємодія людини з іншими соціальними акторами і не лише з ними можна інтерпретувати як спілкування» [1, с. 88].

Комунікація є одним із найважливіших компонентів функціонування та управління різноманітними соціальними інститутами, необхідним елементом взаємодії індивідів, «соціальних груп і навіть держав, у якому відбувається передача та взаємна передача інформації, почуттів, оцінок, цінностей».

Комунікація – це також процес соціальної діяльності, що виявляється в обміні інформацією, у стосунках між людьми, у взаємних переживаннях, у